

HVAD KAN VI BRUGE DOMSTOLENE TIL? EN SAMTALESTARTER

SYSTEMIC JUSTICE

MEDDELELSE FRA SYSTEMIC JUSTICE

Denne brochure indeholder en række spørgsmål, som man kan tage op i sit lokale community og til møder, hvis man ønsker at indlede en fælles samtale om, hvordan søgsmål ved domstolene kan bruges i kampen for antiracisme, og social og økonomisk retfærdighed.

Vi anbefaler, at man bruger denne brochure sammen med vores dokument "[Hvad kan vi bruge domstolene til? En samtalestarter](#)", og at man gennemgår spørgsmålene sammen, uden at der er advokater eller andre organisationer til stede. Brochuren har ikke til formål at erstatte juridisk rådgivning, men snarere at fungere som en måde at starte en samtale på i det lokale community, så man gennemtænker de vigtigste aspekter af en juridisk strategi, før man kontakter advokater og andre parter om eventuelle søgsmål.

Hvis I vil have en uddybning af nogle af spørgsmålene, er I altid velkomne til at sende en e-mail til Systemic Justices juridiske team på knowledgeandpower@systemicjustice.ngo for at høre om muligheden for at føre jeres community-drevne sag ud i livet.

SYSTEMIC JUSTICE,
THE MOVEMENTS' LAW FIRM

01

HVAD DRØMMER I OM AT OPNÅ MED DET ARBEJDE, I UDFØRER?

Advokater vil ofte tage udgangspunkt i, hvad loven kan gøre, men det er en snæver og restriktiv tilgang. Som community ønsker I at sikre, at sagerne bidrager til den vision, I har for den verden, I ønsker at leve i, og at man ikke mister det mål af syne. Hvis målet står klart fra starten, kan I, når I undersøger eventuelle retssager, bedre vurdere, hvilken rolle det spiller i forhold til at nå jeres drøm.

EKSEMPELVIS:

“Det er vores vision at afskaffe dødsstraf.”

02

HVILKE MINDRE TILTAG KAN BIDRAGE TIL OPFYLDELSEN AF DRØMMEN?

Kan jeres vision opdeles i mindre, opnåelige og mere realistiske mål? Det afgørende spørgsmål i den forbindelse er, hvilke mål der bedst løser det primære problem, der står i vejen for, at drømmen opfyldes, og hvilke mål der bør undgås, fordi de opretholder status quo og de undertrykkende systemer, der er årsagen til problemet. Med andre ord bør fokus være på [ikke-reformistiske reformer](#).

Eksempelvis: Et mindre tiltag i at få afskaffet dødsstraffen kunne være:

- at stoppe anvendelsen af dødsstraf i sager, der involverer børn, unge og personer med psykosociale handicap.
- at omstøde love, der automatisk medfører dødsstraf for visse forbrydelser.
- at sætte en stopper for den praksis, der gør, at folk sidder længe på dødsgangen under barske forhold, og som ofte fører til det psykologiske problem, der er kendt som “dødsgangsfænomenet”.
- at forbyde produktion, import, distribution og brug af umenneskelige og grusomme henrettelsesmetoder.
- at omstøde idømmelsen af dødsstraf, fordi det krænker menneskerettighederne og anvendes på en vilkårlig og diskriminerende måde.

Læs mere om, hvordan disse små tiltag kan omsættes til en retssagsstrategi, i kapitel 3 i retssagsvejledningen.

03

HVORDAN KAN DISSE MINDRE TILTAG OMSÆTTES TIL KRAV, I KAN STILLE TIL DOMSTOLENE?

Alle disse tiltag kan ikke forfølges ved domstolene. Nogle af dem skal udkæmpes gennem kampagner, lobbyisme, fortalervirksomhed eller direkte handling. Næste skridt er at finde ud af, hvordan nogle af disse mindre tiltag kan omsættes til krav til domstolene. Lad jer ikke begrænse af, hvad der er juridisk muligt at bede domstolene om. Det kan I altid få afklaret med hjælp fra en advokat. Dette spørgsmål skal afdække, hvad I ønsker eller forventer, at domstolene skal gøre i de sager, I arbejder med. Det kunne indebære:

- **At sagen tabes: Måske forventer I, at domstolene opretholder status quo, og med sagen har I mulighed for at vise, hvordan loven og retssystemet ikke fungerer.**
- **At det, der er sket, håndteres: Hvad ville I i en ideel verden ønske, at domstolene gjorde for at håndtere, rette op på og afhjælpe det, der er sket? Det kunne være i form af kompensation, anerkendelse eller påbud om bestemte handlinger.**
- **At sikre, at det ikke sker igen: Ville I bede domstolene om at indføre foranstaltninger, der sikrer, at en bestemt praksis, handling eller adfærd ikke gentager sig? Det kunne være i form af påbud om, at en lov skal ændres, at nogle skal have mere viden om en problemstilling, eller at andre skal idømmes bøder, så de ikke gentager deres handlinger.**
- **Heling, omsorg og retfærdighed: Er der ideelt set noget, I kunne bede domstolene om, som kunne forbedre situationen i samfundet? Det kan være i form af påbud om økonomisk støtte eller anden form for støtte til lokalsamfundet, en mindehøjtidelighed eller samfundsoplysning om et bestemt emne.**
- **Få retssystemet til at arbejde for jer: Er der noget, I vil bede domstolene om i forhold til, hvordan jeres sag behandles, og som kan bidrage til, at retfærdigheden ydes? Det kan fx være foranstaltninger fra domstolens side, som sikrer, at retsafgørelser og -høringer er tilgængelige, eller at det tillades, at medlemmer af det lokale community kan fremlægge argumenter og dele deres erfaringer i retten.**

 Vil I have mere inspiration til, hvad man kan opnå med en retssag, og hvordan en retssag kan bruges? Se kapitel 2 og 3 i vejledningen.

04

HVEM SKULLE DISSE RETSTILTAG VÆRE RETTET MOD?

Dette spørgsmål handler om at gennemtænke eller kortlægge, hvem der har magt og indflydelse til at skabe den forandring, der er nødvendig for at fremme jeres mål. Søgsmål handler om, at en person eller virksomhed rejser et retskrav mod en anden person eller virksomhed, som ikke har handlet i overensstemmelse med loven. I den ideelle verden hvem ville denne anden person eller virksomhed være i jeres community?

05

HVEM VIL I GERNE SAMARBEJDE MED I ANLÆGGELSEN AF STRATEGISKE RETSSAGER?

I kan besvare dette spørgsmål ved at henvise til nogen i jeres eget community, men I kan også vælge nogen uden for jeres community. Hvem i jeres community ville være engageret i denne form for arbejde, og hvad ville de gerne have, at deres rolle skulle være? Hvem uden for jeres community ville I gerne arbejde med, og hvad skulle de gerne bidrage med?

06

HVAD ER I MEST BEKYMRET FOR I FORHOLD TIL AT INVOLVERE DOMSTOLENE, OG HVORDAN KAN I OVERVINDE DISSE BEKYMNINGER?

At føre sager ved domstolene er ikke noget, man bare lige gør, da det kan indebære betydelige risici og omkostninger. Det er afgørende, at de personer, der påtager sig at anlægge sag, føler sig sikre på, at det resultat, man eventuelt kan opnå ved retssagen, opvejer de risici og omkostninger, der er forbundet med den. Det er værd at overveje, hvilke risici og omkostninger, som lokalsamfundet er mest bekymret for i forhold til en eventuel retssag, hvad det lokale community gerne vil vide mere om i den forbindelse, og hvordan det lokale community gerne ser, at risiciene og omkostningerne reduceres og håndteres. Her er nogle spørgsmål, som kan hjælpe jer med at adressere disse bekymringer:

- **Hvad er i prioriteret rækkefølge de største risici, som bekymrer det lokale community, i forhold til at involvere domstolene?**
- **Hvad skal der til, for at det lokale community synes, at disse risici er overkommelige?**
- **Hvem kan det lokale community henvende sig til, hvis I skal hjælpes i jeres arbejde for at mindske risiciene?**

EKSEMPELVIS:

Risiko med høj prioritet:

“Vi har ikke nok midler. Retssager er dyre og kan indebære ekstra omkostninger, hvis vi taber.”

Hvad er der brug for i det lokale community?

Gennemføre en crowdfunding-kampagne, finde gratis hjælp til arbejdet, skaffe midler fra bestemte donorer, få hjælp til økonomistyringen.

Hvem kan lokalsamfundet det lokale community?

Fundraisere, andre organisationer, der har indsamlet penge til lignende sager, interesserede donorer, platforme til crowdfunding af retssager.

Vil du vide mere om de risici og problemer, der kan opstå i forbindelse med en retssag? Se kapitel 4 i retssagsvejledningen.

SYSTEMIC JUSTICE

Denne udgivelse er licenseret under Creative Commons Attribution Non-Commercial Share Alike 4.0 International licens. Du kan læse en kopi af denne licens på [creativecommons.org](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/). Licensen indebærer, at dokumentet kan kopieres og videredistribueres i ethvert medie eller format, og at det kan remixes, transformeres og bygges på, forudsat at det er til ikke-kommercielle formål, og der gives passende anerkendelse til Systemic Justice.